

Poprirea sumelor de bani ale deținuților, în condițiile respectării drepturilor acestora. O privire asupra jurisprudenței

Radu Vlad POJAN¹

Revista de Practică Penitenciară
Nr. 1/2019; pp. 54-61
Administrația Națională a
Penitenciarelor
Universitatea București
Facultatea de Sociologie și
Asistență Socială

Abstract

Obiectivul articolului este conturarea unui punct de vedere argumentat, bazat pe jurisprudență, cu privire la executarea popririilor asupra sumelor de bani ale deținuților, provenite din altă sursă decât din munca prestată în penitenciar.

Nu am identificat cercetări anterioare care să trateze, detaliat, această problemă specifică sistemului penitenciar.

Abordarea constă în analiza legislației în vigoare și a unor hotărâri judecătorești, pronunțate cu privire la problematica în discuție.

Rezultatele arată că:

- Pot fi poprite, pentru stingerea creanțelor constând din obligații civile stabilite prin hotărârea de condamnare, atât sumele de bani cuvenite deținuților pentru munca prestată, cât și sumele aflate asupra acestora la primirea în penitenciar ori primite de la persoane fizice sau juridice în timpul executării pedepsei.
- Prin punerea în aplicare a adreselor de înființare a popririi nu se încalcă drepturile deținuților de a primi, cumpăra și deține bunuri, dreptul la convorbiri telefonice, hrană sau igienă personală.

Implicațiile constau în clarificarea problematicei discutate, facilitându-se corecta punere în aplicare a adreselor de înființare a popririi, de către personalul din unitățile penitenciare.

Valoarea articolului constă în argumentarea unei practici unitare, cu privire la poprirea sumelor de bani ale deținuților, sprijinită pe soluții din jurisprudență.

The aim of this article is to present a point of view, based on jurisprudence, on the attachment of the money of inmates obtained from sources other than the work done in prison.

This issue, specific to the penitentiary system, has not been extensively researched previously. The approach is to analyze relevant court rulings and applicable legislation.

The results show that:

- The money belonging to detainees can be forfeited in order to pay the civil obligations established by the conviction, regardless of whether this money comes from the work done during the detention, they were on the detainees upon arrival in the penitentiary, or were received from various persons during the punishment;
- The attachment of the money belonging to detainees does not violate the right to buy, receive, own property, the right to telephone conversations, food or personal hygiene.

¹ Penitenciarul Târgu Mureș, vlad.pojan@anp.ro.

The implications are to clarify the matter discussed, facilitating the correct implementation of the attachment by the prison staff.

The value of the article is the argumentation of a common practice on the attachment of money belonging to detainees, based on jurisprudence.

Cuvinte cheie: DEȚINUȚI, POPRIRE, DREPTURI.

Introducere

În literatura de specialitate, Florian (1999, p. 82) a arătat că „securitatea în penitenciar înseamnă prevenirea evadărilor și menținerea unui mediu uman, destins între deținuți și personal, care să facă improbabile manifestările agresive” iar Bălan, Stănișor și Mincă (2002, p. 105) au subliniat, în lucrarea lor intitulată ”Penologie”, că: „deținutul nu este o ființă pasivă, ci în continuă interacțiune cu cei din jur, dezvoltând relații deținut-deținut, personal-deținut ce pot fi de cooperare, dar și antagonice, conflictuale”.

Deoarece unele dintre bunurile cu mare căutare în rândul deținuților nu pot fi obținute, în mod legal, decât prin cumpărare de la punctele comerciale special amenajate în penitenciare, posibilitatea de a dispune de sumele evidențiate în fișa contabilă nominală are o semnificație majoră pentru persoanele private de libertate.

În timp, abordarea acestei chestiuni nu s-a efectuat în mod unitar, existând diferențe cu privire la punerea în aplicare a adreselor de înființare a popririi.

Situația indisponibilizării și reținerii sumelor evidențiate în fișa contabilă nominală a persoanelor condamnate trebuie tratată cu responsabilitate, tact și în mod unitar, deoarece poate fi de natură a genera nemulțumiri și situații tensionate în rândul deținuților, executați silit prin poprire, mai ales în condițiile în care deținuții, ca urmare a transferului între unitățile penitenciare, pot compara practica mai multor penitenciare, în această materie.

Situațiile litigioase care au implicat unitățile penitenciare, în relație cu aplicarea unor popriri asupra sumelor de bani ale deținuților, au existat și sub imperiul Legii nr. 275/2006 și au continuat și sub imperiul Legii nr. 254/2013, cu o modificare de abordare, în sensul că sub imperiul Legii nr. 275/2006 inițiatorii litigiilor erau în principal organele fiscale, pe când sub imperiul Legii nr. 254/2013 rolul de petent este asumat, în general, de către deținuți.

Mai mulți autori au analizat: mediul penitenciar, acordarea drepturilor deținuților, relațiile dintre aceștia și instituție sau personal, climatul social din interiorul penitenciarului, în acest sens se poate vedea, de pildă, Florian, G., ”Dinamică penitenciară. Reforma structurilor interne” (1999), Bălan, A, Stănișor, E, Mincă, M., ”Penologie” (2002), Chiș I., ”Umanismul dreptului execuțional românesc – acordarea drepturilor în mediul penitenciar ” (2007), însă nu a fost tratată, pe larg, această problemă punctuală, a popririi sumelor de bani evidențiate în fișa contabilă nominală a persoanelor private de libertate.

Obiectivul articolului constă în emiterea unui punct de vedere argumentat, bazat pe jurisprudență, ca reper explicativ, în acord cu interpretarea legislației în materie, cu privire la executarea popririlor asupra sumelor de bani ale deținuților, provenite din altă sursă decât din munca prestată în penitenciar, din perspectiva respectării drepturilor acestora.

Am analizat legislația în vigoare și soluții din practica judecătorească în materie, aducând în discuție hotărâri judecătorești, care prin argumentarea soluțiilor dispuse pot contribui la înțelegerea legislației și la conturarea unei practici unitare. Aceste hotărâri judecătorești nu sunt obligatorii pentru alte instanțe de judecată, cu excepția Deciziei nr. 3/2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, însă prin răspândirea lor în teritoriu și prin convergența argumentației, pot constitui repere pentru o practică uniformă, mai ales că în această materie a apărării drepturilor persoanelor private de libertate, reglementate prin legislația de executare a pedepselor privative de libertate, judecătoriile sunt instanțele care soluționează căile de atac, hotărârile pronunțate fiind definitive.

Rezultate

Sediul materiei se află în Legea nr. 254/2013, privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu privire la destinațiile pentru care se pot folosi sumele de bani ale deținuților, în timpul executării pedepsei privative de libertate, respectiv în Legea nr. 207/2015 privind codul de procedură fiscală, cu privire la executarea silită a creanțelor fiscale, Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu privire la executarea silită a creanțelor civile, rezultate din răspunderea civilă delictuală și contractuală, cu precizarea că, pentru problematica avută în vedere, ne interesează doar creanțele izvorâte din răspunderea civilă delictuală.

Pentru discuția ce va urma trebuie avute în vedere, în principal, următoarele texte de lege: ART. 70 alin. (4) lit. i) și ART. 87 din Legea nr. 254/2013, ART. 236 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, ART. 781 și următoarele din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă.

Unele instanțe de judecată au apreciat că se pot popri sumele de bani ale deținuților admitând cererile de menținere a popririi formulate de administrațiile financiare, ajungându-se în unele cazuri chiar la aplicarea unor amenzi unităților penitenciare, care nu au dat curs adreselor de înființare a popririi, amenzi menținute de instanțele de judecată prin respingerea plângerilor contravenționale formulate de penitenciare², alte instanțe, din contră, au apreciat că aceste sume nu se puteau popri pentru recuperarea debitelor reprezentând cheltuieli judiciare altele decât despăgubiri civile³ sau chiar și că între penitenciar, în calitate de terț poprit și deținut, în calitate de debitor, nu există un raport juridic obligațional, respingând pe acest temei cererea de validare a popririi⁴.

Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 3/2016, admitând recursul în interesul legii, a tranșat o parte din această dispută, statuând că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor Legii nr. 275/2006, veniturile realizate ca urmare a muncii prestate de persoanele private de libertate aflate în executarea unor pedepse privative de libertate nu pot fi poprite pentru executarea unor creanțe fiscale, însă în interpretarea și aplicarea dispozițiilor Legii nr. 254/2013 aceste venituri pot fi poprite pentru executarea unor creanțe fiscale stabilite prin hotărâri de condamnare.

Soluția diferențiată în raport cu cele două acte normative se explică prin faptul că art.49 alin.(4) din Legea nr. 275/2006 cuprindea o enumerare limitativă a destinațiilor pentru care pot fi folosite sumele deținuților, enumerare care nu includea și plata creanțelor fiscale, pe când art.70 alin. (4) din Legea nr. 254/2013 la lit. i) prevede ca destinație a acestor sume și îndeplinirea obligațiilor civile stabilite prin hotărârea de condamnare. Astfel Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut că ”instituirea unei afectățiuni speciale în folosul unui terț, permite înființarea popririi, însă doar în vederea îndeplinirii destinației conferite de lege prin afectățiunea specială stabilită”⁵.

O altă dezlegare importantă, chiar dacă este cuprinsă doar în motivarea deciziei, având în vedere că autoritatea de lucru judecat nu se întinde numai asupra dispozitivului hotărârii judecătorești, ci și asupra considerentelor, constă în precizarea că ”administrația penitenciarului poate avea calitatea de terț poprit pentru veniturile realizate de persoanele

² Decizia civilă nr. 466/R din 09.05.2012 pronunțată de Tribunalul Arad în dos. nr. 17831/55/2011, irevocabilă. Decizia civilă nr. 451 din 16.05.2013 pronunțată de Tribunalul Arad în dos. 5388/55/2012*, irevocabilă.

³ Sentința civilă nr. 9868/2012 pronunțată de Judecătoria Timișoara în dos. nr. 1301/325/2012 rămasă irevocabilă prin Decizia civilă nr.1487/2012 a Tribunalului Timiș; Decizia nr. 512 din 2013 pronunțată de Tribunalul Iași în dos. nr. 33816/245/2012.

⁴ Sentința civilă nr.4236/2014 pronunțată în dos. nr. 4319/318/2014 al Judecătoriei Târgu Jiu.

⁵ Decizia nr. 3/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție publicată în Monitorul Oficial nr. 405/2016, pct.69.

condamnate pentru munca prestată (...), întrucât veniturile sunt încasate de către administrația penitenciarului în care se află persoana condamnată și tot ea le repartizează (...).”⁶

Tot prin decizia amintită anterior, Înalta Curte de Casație și Justiție a precizat că ”obligățiile civile stabilite prin hotărârea de condamnare pot fi despăgubirile civile, cheltuielile judiciare cuvenite părților, cheltuielile judiciare avansate de stat, amenzile judiciare și sumele de bani confiscate și care nu au fost consemnate la unități bancare”⁷, cu specificarea că despăgubirile civile, cheltuielile judiciare cuvenite părților se execută silit potrivit dispozițiilor legii civile, deci conform Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, iar cheltuielile judiciare avansate de stat, amenzile judiciare și sumele de bani confiscate și care nu au fost consemnate la unități bancare se execută silit conform Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală.

În mod curent, unitățile penitenciare primesc adrese de înființare a popririi, asupra sumelor de bani ale deținuților, emise de diferite organe de executare silită, fie organe fiscale, fie executori judecătorești, iar, ca urmare a punerii în executare a acestora, apar situații litigioase în contradictoriu cu deținuții.

Într-un caz, un deținut s-a plâns judecătorului de supraveghere a privării de libertate, conform procedurii prevăzute de Legea nr. 254/2013, că penitenciarul i-a reținut, în procent de 100%, banii primiți de la familie, pentru a pune în aplicare o adresă de înființare a popririi primită de la un executor judecătoresc, în vederea executării unei creanțe reprezentând despăgubiri și dobânda legală aferentă acestora, invocând că prin aceasta i s-ar fi încălcat dreptul de a primi, cumpăra și deține bunuri, dreptul la petiționare și corespondență, iar judecătorul de supraveghere a privării de libertate a respins plângerea deținutului apreciind că nu au fost încălcate drepturile acestuia, penitenciarul procedând în mod legal, deținutul, în continuare, a formulat contestație la judecătorie, care, însă, a respins contestația deținutului, menținând încheierea pronunțată de judecătorul de supraveghere a privării de libertate, motivând că, potrivit art. 70 alin. (4) lit. i) din Legea nr. 254/2013, nu doar sumele cuvenite pentru munca prestată în penitenciar pot fi poprite, ci și sumele primite de la persoanele fizice sau juridice în timpul executării pedepsei, deasemenea, deoarece în adresa de înființare a popririi nu se preciza o cotă anume din sumele evidențiate în fișa contabilă nominală a deținutului, în mod întemeiat penitenciarul a reținut întreaga sumă evidențiată la momentul respectiv în fișă, în limita creanței⁸.

Într-o speță similară, vizând tot aplicarea popririi asupra sumelor primite de deținut de la familie, instanța de judecată a stabilit că penitenciarul a procedat corect, dând curs adresei de înființare a popririi, deoarece sumele evidențiate în fișa contabilă nominală a deținutului, indiferent de proveniența lor, pot face obiectul popririi⁹.

Aceeași soluție a fost dispusă și într-un alt litigiu, de data aceasta vizând o poprire instituită de organele fiscale, instanța de judecată arătând că sumele primite de la familie pot fi supuse executării silite și că nu se poate considera că, prin punerea în aplicare a popririi, se încalcă drepturile deținuților la convorbiri telefonice, hrană, igienă personală sau de a efectua cumpărături, mai ales că penitenciarul asigură, gratuit, hrana, articolele necesare pentru igienă și suportă cheltuielile legate de exercitarea dreptului la petiționare și corespondență, dacă deținutul este lipsit de disponibilități bănești¹⁰.

Această interpretare a fost însușită și de către altă instanță de judecată, care a subliniat și că excede competenței legale a judecătorului de supraveghere a privării de libertate constatarea

⁶ Decizia nr. 3/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție publicată în Monitorul Oficial nr. 405/2016, pct.64.

⁷ Decizia nr. 3/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție publicată în Monitorul Oficial nr. 405/2016, pct. 52.

⁸ Sentința penală nr. 1035/2016 pronunțată în dos. nr. 9768/320/2016 al Judecătoriei Târgu Mureș, definitivă.

⁹ Sentința penală nr. 221/2017, pronunțată în dos. nr. 731/196/2017 al Judecătoriei Brăila, definitivă.

¹⁰ Sentința penală nr. 237/2017, pronunțată în dos. nr. 730/196/2017 al Judecătoriei Brăila, definitivă.

nelegalității reținerii sumelor de bani din disponibilul deținutului petent, sume provenite din donații din partea familiei¹¹.

Într-un alt caz, un deținut, care nu realiza venituri din muncă, s-a plâns judecătorului de supraveghere a privării de libertate, conform procedurii prevăzute de Legea nr. 254/2013, pe motiv că penitenciarul i-a reținut 1/3 din banii primiți de la familie, prin mandat poștal, pentru a pune în executare o adresă de înființare a popririi primită de la un executor judecătoresc. Inițial, judecătorul de supraveghere a privării de libertate a admis plângerea deținutului, constatând o încălcare a drepturilor acestuia și a dispus penitenciarului să nu mai efectueze popriri din contul deținutului, până la clarificarea validității popririi în instanța civilă, pe motiv că sumele primite de la familie nu reprezintă un venit net, care să poată fi poprit. Penitenciarul a atacat cu contestație încheierea judecătorului de supraveghere a privării de libertate, iar prin sentința pronunțată de către judecătorie, s-a dat câștig de cauză penitenciarului, anulându-se încheierea atacată, instanța reținând că penitenciarul este un detentor precar al sumelor primite de deținut, nu este în măsură să analizeze legalitatea și temeinicia dispoziției de înființare a popririi, ci doar trebuie să o ducă la îndeplinire ca atare, precum și că plângerea deținutului este inadmisibilă în procedura prevăzută de Legea nr. 254/2013, fiind de fapt un litigiu civil, deținutul putând uza, eventual, de o contestație la executare conform Codului de procedură civilă¹².

Instanța civilă, judecând o contestație la executare, formulată de un deținut, care contesta legalitatea popririi sumelor de bani primite de la terțe persoane, pe motiv că nu prestează muncă, iar aceste sume primite nu sunt venituri din muncă, deci n-ar putea fi urmăribile, a respins acțiunea deținutului, apreciind că disponibilitățile bănești ale debitorului, persoană privată de libertate, deținute de către terțul poprit, penitenciarul, în temeiul unui raport juridic, sunt urmăribile¹³.

Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 3/2016, a reținut că instituirea unei afecțiuni speciale nu împiedică înființarea popririi în vederea îndeplinirii destinației conferite de lege prin acea afecțiune specială, fiind arătate și categoriile de obligații care intră în sfera obligațiilor civile, stabilite prin hotărârea de condamnare.

Utilizarea termenului „hotărâre de condamnare” în cuprinsul art. 70 alin. (4), lit. i) coroborată cu prevederile art. 87 alin. (3) din Legea nr. 254/2013 și cu art. 19 alin. (4) și (5), art. 396 alin. (1) și art. 397 alin. (1) din Legea nr. 135/2010 privind Noul Cod de Procedură Penală, precum și cu art. 1164 din Legea nr. 287/2009 privind Noul Cod Civil, care definește „obligația” ca fiind „o legătură de drept în virtutea căreia debitorul este ținut să procure o prestație creditorului”, argumentează concluzia că „hotărârea de condamnare” avută în vedere de legiuitor este cea pronunțată în procesul penal.

Astfel, rezultă că se pot executa silit, prin poprire, sumele de bani evidențiate în fișa contabilă nominală a persoanelor condamnate, indiferent de sursa lor de proveniență, pentru stingerea unor obligații civile stabilite printr-o hotărâre de condamnare penală, în consecință, fiind excluse, de la executare prin poprire, creanțele civile stabilite prin alte titluri executorii sau prin hotărâri judecătorești care tranșează dispute exclusiv civile, cum ar fi neonorarea unei obligații contractuale de plată la scadență, ori creanțe provenite dintr-o răspundere civilă delictuală neizvorâtă dintr-o faptă penală.

Drept dovadă a nevoii de clarificare și pentru a se asigura o practică judiciară unitară, chestiunea popririi sumelor de bani ale deținuților, primite de la terțe persoane, a fost discutată și la nivelul Curții de Apel Târgu Mureș, cu ocazia unei întâlniri trimestriale a judecătorilor de

¹¹ Sentința penală nr. 1152/2016, pronunțată în dos. nr. 4560/190/2016 al Judecătoriei Bistrița, definitivă.

¹² Sentința penală nr. 2691/2017 pronunțată în dos. nr. 5691/232/2017 al Judecătoriei Găești, definitivă.

¹³ Sentința civilă nr. 2548/2017 pronunțată în dos. nr. 10293/320/2016 al Judecătoriei Târgu Mureș.

supraveghere a privării de libertate, participanții convenind că cele hotărâte prin decizia nr. 3/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu privire la poprirea veniturilor din muncă ale deținuților, realizate în timpul executării pedepsei privative de libertate, se pot extinde și la sumele de bani primite de deținuți de la terți, precum și că, în cazul unei plângeri a deținutului cu privire la încălcarea dreptului de a primi bunuri, ca efect al popririi, judecătorul de supraveghere a privării de libertate trebuie să verifice dacă există o adresă de înființare a popririi, comunicată administrației penitenciarului, dar nu poate să verifice dacă poprirea s-a dispus în mod legal sau nu, în caz contrar depășindu-și competența funcțională¹⁴. Aceasta, deși nu este o soluție jurisprudențială, având doar o valoare de îndrumare, conturează totuși practica judiciară în circumscripția Curții de Apel Târgu Mureș, cu privire la aceste chestiuni, deci are implicații cel puțin cu privire la Penitenciarul Târgu Mureș și Penitenciarul Miercurea Ciuc.

Analizând cele prezentate anterior, rezultă că prin punerea în aplicare a adreselor de înființare a popririi nu se încalcă drepturile deținuților de a primi, cumpăra și deține bunuri, dreptul la convorbiri telefonice, hrană sau igienă personală.

Discuții

Legea nr. 254/2013 reglementează expres doar situația utilizării unei cote din veniturile realizate prin muncă de către deținuți, pentru plata prejudiciului cauzat părții civile, la art. 87 alin. (1) și (3) din lege, iar Decizia nr. 3/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție a tranșat doar chestiunea popririi veniturilor din muncă ale deținuților pentru stingerea unor creanțe fiscale, stabilite printr-o hotărâre de condamnare.

Este necesar să stabilim posibilitatea punerii în executare a popririlor, asupra sumelor de bani ale deținuților, provenite din altă sursă decât ca urmare a muncii prestate în penitenciar.

Clarificarea acestei problematice este utilă atât personalului care își desfășoară activitatea în structurile financiar-contabile, pentru corecta punere în aplicare a adreselor de înființare a popririi, cât și personalului din celelalte structuri ale unității penitenciare, care se găsesc în situația de a explica deținuților aceste demersuri, mai ales că, nu de puține ori, indisponibilizarea sumelor de bani din conturile deținuților duce la nemulțumiri în rândul acestora sau chiar la situații litigioase.

În cazul sumelor aflate asupra deținuților la primirea în penitenciar ori primite de la persoane fizice sau juridice în timpul executării pedepsei, Legea nr. 254/2013 nu instituie o limitare procentuală a cuantumului sumei care se poate afecta pentru stingerea obligațiilor civile, în consecință, în aceste cazuri, procentul sumei poprite trebuie să respecte dispozițiile adresei de înființare a popririi, așa cum rezultă din practica judiciară prezentată anterior, iar în cazul în care, prin această adresă, poprirea nu este limitată la o fracție din suma disponibilă, atunci se poate popri întreaga sumă disponibilă, desigur în limita creanței.

Un astfel de demers, deși legal, poate genera multă nemulțumire în rândul deținuților, care se vor afla în imposibilitatea practică de a efectua cumpărături, cu excepția situației în care vor fi selecționați la munci cu plată. De asemenea, unii deținuți au tendința de a interpreta restrictiv legislația în cazul popririlor, fapt reflectat în cazuistica litigiilor aflate pe rolul instanțelor judecătorești.

Bishop, Boeij, Casale, Feest, Odinkalu, Tulkens, Weschler și Smit (1995, p. 36) au arătat că tulburările din închisori pot fi dovada că deținuții cred că nu li se face dreptate sau că aceștia nu au încredere în procedurile disponibile de soluționare a nemulțumirilor. În acest context, Chiș (2007, p. 16-17) a subliniat că drepturile și îndatoririle condamnaților ar trebui exprimate

¹⁴ Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor de supraveghere a privării de libertate din circumscripția Curții de Apel Târgu Mureș, din data de 10.06.2016, Curtea de Apel Târgu Mureș, Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, URL: portal.just.ro/43/Documents/Minute/MINUTA.2016.06.10.PENALA.pdf, 11.01.2019.

în mod clar, cunoașterea regulilor de către deținuți permițându-le acestora să facă față, în mod conștient, unor situații și să nu reacționeze instinctiv.

Ar prezenta utilitate ca, printr-un proiect de lege ferenda, să se reglementeze în mod expres toate situațiile și quantumurile în care sumele deținuților pot fi poprite, prevăzându-se și un regim derogatoriu pentru deținuții care nu realizează venituri din muncă, în perioada detenției, în sensul exceptării de la poprire a unei anumite fracții din sumele aflate asupra lor la primirea în penitenciar ori primite de la persoane fizice sau juridice în timpul executării pedepsei, pentru a putea fi folosită la exercitarea dreptului de a cumpăra bunuri, dreptului la corespondență ori de a efectua apeluri telefonice, avându-se în vedere și principiul enunțat de Custi (1997, p. 34) potrivit căruia „ca sferă dreptul este supus moralei”.

Până la apariția unei astfel de măsuri legislative, s-ar putea adopta, sub forma unei proceduri, un set de reguli unitare și detaliate, cu respectarea legislației existente în prezent, privind poprirea sumelor de bani ale deținuților, conform reglementărilor cuprinse în Ordinul Secretariatului General al Guvernului nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice.

Concluzii

Pot fi poprite, pentru stingerea creanțelor constând din obligații civile stabilite prin hotărârea de condamnare, atât sumele de bani cuvenite deținuților pentru munca prestată, cât și sumele aflate asupra acestora la primirea în penitenciar ori primite de la persoane fizice sau juridice în timpul executării pedepsei, evidențiate în fișa contabilă nominală a persoanei condamnate.

Prin punerea în aplicare a adreselor de înființare a popririi nu se încalcă drepturile deținuților de a primi, cumpăra și deține bunuri, dreptul la convorbiri telefonice, hrană sau igienă personală, judecătorul de supraveghere a privării de libertate nefiind în măsură să verifice legalitatea popririi, ci doar împrejurarea dacă adresa de înființare a popririi a fost comunicată administrației penitenciarului. În mod similar, penitenciarul nu este în măsură să analizeze legalitatea și temeinicia dispoziției de înființare a popririi, ci doar trebuie să o ducă la îndeplinire, deținutul nemulțumit având posibilitatea să formuleze contestație la executarea silită, în fața instanței civile.

În cazul sumelor aflate asupra deținuților la primirea în penitenciar ori primite de la persoane fizice sau juridice în timpul executării pedepsei, Legea nr. 254/2013 nu instituie o limitare procentuală a quantumului sumei care se poate afecta pentru stingerea obligațiilor civile, în consecință procentul sumei poprite trebuie să respecte dispozițiile adresei de înființare a popririi, iar în cazul în care, prin aceasta, poprirea nu este limitată la o fracție din suma disponibilă, se va putea popri, în limita creanței, întreaga sumă care nu a fost obținută prin munca prestată pe perioada detenției.

Bibliografie

- Bălan, A, Stănișor, E, Mincă, M.. (2002). *Penologie*. Editura Oscar Print.
- Bishop, N., Boeij, K., Casale S., Feest, J., Odinkalu, C., Tulkens, H, Weschler, J, Smit, D., un colectiv de specialiști de la Națiunile Unite și Penal Reform Internațional împreună cu lucrători din Ministerul Justiției din Olanda. (1995). A pune regulile în acțiune, un manual internațional privind o bună practică în penitenciare. *Penal Reform International*.
- Chiș I.. (2007). *Umanismul dreptului execuțional românesc – acordarea drepturilor în mediul penitenciar*. Editura Hamangiu SRL.
- Gheorghe, F.. (1999). *Dinamică penitenciară. Reforma structurilor interne*. Editura Oscar Print.
- Gusti, D.. (1997). *Sociologie juridică. Culegere de texte, studiul introductiv, selectarea și sistematizarea textelor de Ion Vlăduț*. Editura Didactică și Pedagogică R.A..

Surse online

Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor de supraveghere a privării de libertate din circumscripția Curții de Apel Târgu Mureș, din data de 10.06.2016, Curtea de Apel Târgu Mureș, Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, portal.just.ro/43/Documents/Minute/MINUTA.2016.06.10.PENALA.pdf.

Practică judiciară

- Decizia civilă nr. 466/R din 09.05.2012 pronunțată de Tribunalul Arad în dos. nr. 17831/55/2011, irevocabilă.
- Decizia civilă nr. 451 din 16.05.2013 pronunțată de Tribunalul Arad în dos. nr. 5388/55/2012*, irevocabilă.
- Sentința civilă nr. 9868/2012 pronunțată de Judecătoria Timișoara în dos. nr. 1301/325/2012 rămasă irevocabilă prin Decizia civilă nr. 1487/2012 a Tribunalului Timiș.
- Decizia nr. 512 din 2013 pronunțată de Tribunalul Iași în dos. nr. 33816/245/2012.
- Sentința civilă nr. 4236/2014 pronunțată în dos. nr. 4319/318/2014 al Judecătoriei Târgu Jiu.
- Decizia nr. 3/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție publicată în Monitorul Oficial nr. 405/2016.
- Sentința penală nr. 1035/2016, pronunțată în dos. nr. 9768/320/2016 al Judecătoriei Târgu Mureș, definitivă.
- Sentința penală nr. 221/2017, pronunțată în dos. nr. 731/196/2017 al Judecătoriei Brăila, definitivă.
- Sentința penală nr. 237/2017, pronunțată în dos. nr. 730/196/2017 al Judecătoriei Brăila, definitivă.
- Sentința penală nr. 1152/2016, pronunțată în dos. nr. 4560/190/2016 al Judecătoriei Bistrița, definitivă.
- Sentința penală nr. 2691/2017, pronunțată în dos. nr. 5691/232/2017 al Judecătoriei Găești, definitivă.
- Sentința civilă nr. 2548/2017, pronunțată în dos. nr. 10293/320/2016 al Judecătoriei Târgu Mureș, definitivă.